

Plaatsingslijst van het archief van Germain Roels (1891, 1902, 1906, 1930-1936, 1939, 1944-1949, 1952, 1954, 1958, 1963-1983)

(S/1992/090, S/1992/107, S/1999/060)

Rik De Coninck

INLEIDING

Germain Roels overleed op 24 mei 1989, hij was toen ereschepen van de stad Gent. Hij werd geboren in Gent in 1915 in een socialistisch gezin en was lid van een jeugdgroep in de wijk Heuvelpoort. Na zijn handelsstudies aan de Nijverheidsschool begon hij in 1932 aan een lange loopbaan bij de coöperatieve Samenwerkende Maatschappij Vooruit. Hij was er eerst bediende, na een specialisatiecursus boekhouding werd hij in 1942 hoofdboekhouder; in 1948 administratief directeur, en in 1965 directeur-generaal na het plotse overlijden van Georges Nachez. Bijgevolg vertegenwoordigde hij ook de coöperatieve in de Nationale Raad van Febecoop. Als directeur van Vooruit stelde hij een moderniseringsplan op dat echter gedeeltelijk mislukte bij gebrek aan financiële middelen. Vele winkels werden gemoderniseerd. Het was ook onder zijn impuls dat het brood niet meer besteld werd met paard en kar maar met bestelwagens. De coöperatieve had ook expansieplannen en opende enkele supermarkten die echter na de opkomst van de grote supermarkten niet meer konden concurreren wegens gebrek aan investeringsmiddelen. Ieder jaar ging hij op vakantie in Zwitserland om daar de vorderingen van de Zwitserse coöperatieven – zijn grote voorbeeld – te bekijken. De coöperatie Vooruit was de ruggengraat van het Gentse socialisme. De meeste volkshuizen werden met veel inzet en moeite door de coöperatieve in stand gehouden al moesten er inspanningen gedaan worden om het eigen overleven veilig te stellen. Ook de Harmonie Vooruit, de uitgeverij Het Licht en de krant Vooruit kregen regelmatig steun. Bij de eerste naoorlogse verkiezingen voor de gemeenteraad in 1946 werd hij verkozen als eerste opvolger en in 1947 werd hij effectief lid. Ook in het jaar 1946 was hij ook al verkozen als provincieraadslid, maar daar weigerde hij een functie als gedeputeerde. Hij bleef provincieraadslid tot 1977. Blijkbaar had hij meer belangstelling voor mandaten in het bestuur van socialistische organisaties zoals Bond Moyson, Volkskliniek, De Goede Werkmanswoning, Sociale Voorzorg, Codep, sm Het Licht, Harmonie Vooruit (hij had zelf nog bugel gespeeld) en intercommunales zoals TMVW en Veneco. In de gemeenteraad was hij – als man met een voorliefde voor cijferen- vooral bezig met de stedelijke financiën en het onderwijs, de bibliotheken en cultuur. Toen de Belgische Socialistische Partij (BSP) in 1970 de kans kreeg om een coalitie te vormen met de Christelijke Volkspartij (CVP) was Roels de aangewezen persoon om belast te worden met het schepenambt van Financiën. Dertien jaar lang, van 1970 tot 1983, diende hij een begroting in evenwicht in; hij verzette zich tegen deficit spending, en dat juist in een periode dat het Gemeentefonds zijn dotaties steeds meer inkromp. Hij was ook een kenner van de socialistische arbeidersbeweging, hij las en kende de verschillende basiswerken. Hij was voorzitter van ‘Vrijheid door Broederschap’, de oudste Gentse BSP-wijkclub, en was ook lid van het bestuur van de BSP-federatie Gent-Eeklo.

Het archief van Germain Roels werd de afgelopen jaren geschonken aan Amsab. Het bevat vooral materiaal over zijn activiteiten in de gemeenteraad en in de coöperatieve. Belangrijk zijn de toespraken die hij hield in verband met de gemeentefinanciën en die over de modernisering van sm Vooruit. Daarnaast zitten er talloze documenten in die de geschiedenis van de Gentse socialisten belichten. Het archief telt 54 nummers, opgeborgen in 5 archiefdozen. Het bestrijkt de periode 1891-1983 en is raadpleegbaar mits toestemming van de verantwoordelijke archivaris.

PLAATSINGSLIJST

1	Pamflet bij de inhuldiging van Ons Huis ('Vooruit's roem'). 1902	1 stuk
2	Brochure over het feest ter gelegenheid van 25 jaar Vooruit. 1906	1 stuk
3	Brochure over het feest ter gelegenheid van 50 jaar Vooruit. 1930	1 stuk
4	Verslag over de werking van SM Vooruit in 1933-1934. 1934	1 stuk
5	Toespraken en voordrachten over de coöperatieven. 1935, 1945-1947	1 omslag
6	Nota van Georges Nachez over de Belgische socialistische verbruikerscoöperaties. 1935	1 omslag
7	Nota van Lucien Fools over het coöperatief indexcijfer. [1936]	1 stuk
8	Toespraak over de internationale coöperatieve dag in Zelzate. [1963]	1 stuk
9	Toespraken over de jaarresultaten voor de Algemene Vergaderingen van SM Vooruit. 1965-1976	1 pak
10	Toespraken voor de Raad van Beheer en artikels voor het maandblad van de coöperatieve over moderniseringsplannen en over de viering van 90 jaar Vooruit. 1965-1974	1 omslag
11	Rapporten voor de Raad van Beheer over de jaarresultaten. 1968-1977	1 omslag
12	Nota's en brief over de resultaten van SM Vooruit. 1965-1969	1 omslag
13	Knipsels over SM Vooruit, over het overlijden van Georges Nachez, over de opening van wijkwinkels in Gent en Zelzate. 1965-1970	1 pak
14	Oproep van Germain Roels aan de leden van SM Vooruit om voor de BSP te stemmen. [1970]	1 omslag
15	Artikel van Germain Roels over de modernisering van SM Vooruit. 1971	1 omslag

16	Dossier over de viering van 90 jaar SM Vooruit.
1971	1 omslag
17	Toespraak over de coöperatieve gedachte in de consumptiemaatschappij.
[1975]	1 stuk
18	Artikel van André Despretz over de kolenhandel van SM Vooruit.
1983	1 stuk
19	Toespraak bij de viering van 100 jaar SM Vooruit.
1981	1 stuk
20	Artikels van Ferdinand De Smedt en Albert Bracke over de coöperatie.
1971	1 stuk
21	Toespraken voor het bestuur en het personeel van SM Vooruit.
1966-1977	1 pak
22	Toespraken bij overlijdens, opruststellingen, huldigingen ...:Elsa Aelvoet, Gilbert Temmerman, Antoinette Haelman, Emile Vergeylen, Michel Roegiers, Charles Verkest, Lucien Fools, Karel De Vilder en Roger De Kinder.
[1977]	1 pak
23	Werkdocument ter voorbereiding van de wetgevende verkiezingen.
1954	1 stuk
24	Pamflet tegen de BSP-lijst bij de gemeenteraadsverkiezingen.
1958	1 stuk
25	Documentatiemap over de gemeenteraadsverkiezingen.
1964	1 omslag
26	Werkdocumenten ter voorbereiding van de gemeenteraadsverkiezingen.
1970	1 pak
27	Documentatiemap over de wetgevende verkiezingen.
1971	1 omslag
28	Pamflet voor de verkiezingen van de provincieraad.
1974	1 stuk
29	Toespraken en pamfletten voor de gemeenteraadsverkiezingen.
1975	1 omslag
30	Documentatiemap over de gemeenteraadsverkiezingen.
1982-1983	1 omslag
31	Omzendbrieven van de BSP over het programma voor de gemeenteraadsverkiezingen.
1947-1949	1 omslag

32	Bestuursakkoord tussen de BSP en de Liberalen. 1952	1 stuk
33	Werkdocumenten over het stedelijk grondbeleid. 1970-1971	1 omslag
34-35	Toespraken van Germain Roels als schepen van Financiën over de begroting. 1973-1982	2 pakken
36	Brief aan de Financieel-Economische Tijd betreffende een artikel over de stedelijke financiën. 1975	1 stuk
37	Knipsels over de begroting van de stad Gent. 1979-1982	1 omslag
38	Toespraken als schepen van Financiën bij de ontvangst van delegaties, bij de opening van tentoonstellingen en bij vieringen. 1971-1982	1 pak
39	Toespraken bij de viering van 175 jaar Gentse brandweer. 1980	1 omslag
40	Lijsten van aankopen bij SM Vooruit (als bewijs voor het pensioenfonds). 1931-1933	1 omslag
41	Brief van de Bediendenvakbond aan gemobiliseerde leden. 1939	1 stuk
42	Artikel van Germain Roels over fanatieke godsdiensten. 1939	1 stuk
43	Briefwisseling over de arrestatie van Nachey [sic] in Charleroi. 1944	2 stuks
44	Pamfletten van de wijkclub Heuvelpoort. 1945	2 stuks
45	Verslag over de werking van de BSP-federatie Gent-Eeklo. 1952	1 stuk
46	Artikel van Emile Vergeylen over de Tweede Wereldoorlog. 1967	1 stuk
47	Toespraak ter ere van Emile Vergeylen. Z.d.	1 stuk
48	Toespraak van Henri Lemaire ter ere van Achille Van Acker. 1967	1 stuk

49	Artikel van Victor Larock over de Commune van Parijs.
1971	1 stuk
50	Toespraken van Germain Roels bij de vieringen van socialistische organisaties.
Z.d.	1 omslag
51	Documentatiemap over de dood van Edward Anseele jr.
1980	1 omslag
52	Toespraak bij een huldeconcert ter ere van Jef Van der Meulen.
Z.d.	1 stuk
53	Knipsels over anti-socialisme (Bank van de Arbeid).
1891, 1934	2 stuks
54	Toespraak als dank bij huldiging.
Z.d.	1 stuk

OVERGEDRAGEN AAN ANDERE COLLECTIES

Foto

Algemene staking 1893
SM Vooruit
Coöperatieve tentoonstelling 1947
Supermarkt Coop Blazoenstraat
Bakkerij
Apotheek
Winkels
Koffiebranderij
Coop '90
Lucien Fools

Icono

Herdenkingsdiploma